

زانكۆي سه لآحه دین / هه ولیر

كۆلیژی ئاداب

به شی / جوگرافیا

قونآغ: سییه م (GIS)

بابه ت: شیکردنه وهی شوینی

بانکی زانیاری و پرسپاری نمونه بی

ئهمانه پیناسه بکه

- 1- Data : بریتیه له راستی شته کان به شیوه یه کی راسته وخۆ یان به شیوه ی خاوتۆمار ده کری و مانای ناواخنی هه یه ، که له ئه نجامی پیوان یان مه زهنده یان ژماردن به ده ست دیت.
- 2- Layout Mode : به هۆی ئه و به شه ی پرۆگرامی ArcGIS ده توانری گواستنه وه له نیوان دوو چۆر شاشه بکری، ئه وانیش (Data View) و (Layout View).
- 3- Symmetrical Difference : ئه و ئامرازه پیچه وانه ی ئامرازی (Intersect) ه، که بۆ سرینه وه ی شوینی یه کتیرینی دوو نه خشه به کار دی.
- 4- Vector Data : داتای ئاراسته بی بریتیه له و داتایه ی که به سی شیوه داتا شوینی کان ده نوینی ، ئه وانیش بریتین له خال ، هیل ، رووبه ر . داتای فیکته ر به باوترین چۆری داتا کانی GIS داده نری ، به هۆی ساده بی و توانای بیشوماری و ههروه ها به کارهینانی له زۆربه ی بواره کانی GIS دا ، ههروه ها ئاستی ووردیه که ی ئیجگار زۆره .
- 5- Spatial Join : ئه و ئامرازه بۆ به ستنه وه ی داتا وه سفیه کانی نه خشه یه ک له گه ل داتا وه سفیه کانی نه خشه یه کی تر به کاردی و ده ره نجامه که ش له نه خشه یه کی نوی دروست ده کا.
- 6- Geographical Information Systems : سیسته می زانیاریه جوگرافیه کان بریتیه له کۆمه ئیکی ریکخراوی ئامیرو کۆمپیوته رو به رنامه و زانیاری جوگرافی و کادری مرۆبی مه شق پیدراو ، به مه به ستی کۆکردنه وه و ئاگاداریبون و هه لگرتن و داواکردن و چاره سه کردن و نوینکردنه وه و شیکردنه وه و پیشاندانی داتا جوگرافیه کانی تایبه ت به به شیکری گۆی زه وی.

بەراوردی نیوان ئەمانە بکە

(Personal Geodatabase) و (File Geodatabase)

File Geodatabase	Personal Geodatabase
extension ی بریتیه له: .gdb	extension ی بریتیه له: .mdb
لەناو ویندۆز بە شێوهی فۆلدەری ئاسایی زیپکراو دەردەچی	لەناو ویندۆز بە شێوهی فایل Access دەردەچی
توانای هەنگرتنی داتای بۆ 1TB هەیه	توانای هەنگرتنی داتای بۆ 2GB هەیه
تەنھا یەک کەس دەتوانی ئیشی لەسەر بکاو دەستکاری بکات، بەلام (8) کەس دەتوانن لەسەر سیرفەر بیبینن و ئیشی لەسەر بکەن.	تەنھا یەک کەس دەتوانی ئیشی لەسەر بکاو دەستکاری بکات، هەر یەک کەس دەتوانی لەسەر سیرفەر بیبینی و ئیشی لەسەر بکات.
بۆ پرۆژە گەورە دەگونجی، وەک پرۆژە کۆمپانیاکان و وەزارەتەکان.	بۆ پرۆژە تاکە کەسی دەگونجی، وەک پرۆژە نوێژینەوهی دەرچوون و ماستەرۆ دکتۆرا.

(Shape File) و (Feature Class)

Feature Class	Shape File
نوێترەو ئالۆزترە	کوێترەو سادەو ساکارە
قەبارە کەمتر داگیر دەکا بە تاییبەتی له (File Geodatabase)	قەبارە زۆر داگیر دەکا
ئەو کێشەیهی نیه	ناونیشانی column (واتە ناونیشانی فیڵدەکانی خشته) له 10 پیت زیاتر وەرناگری.
کێشە بەتال له نیوان وشەکان نیه	جیگی بەتال له نیوان وشەکان له (سفر) پر دەکاتەوه
خێراپی و توانای زۆر زیاترە	خێراپی و توانای کەمترە
بۆ کاری تۆپۆلۆجی (Topology) دروست کراوه	ناتوانی کاری تۆپۆلۆجی (Topology) نیادا بکری
له کاتی دروستکردنی، دەتوانی دەستکاری خشته (Attribute Table) بکری	له کاتی دروستکردنی، ناتوانی دەستکاری خشته (Attribute Table) بکری
دەتوانی ناوی وەسف description بۆ ناوی فایلە کە دروست بکری.	ناتوانی ناوی وەسف description بۆ ناوی فایلە کە دروست بکری. واتە دروستکردنی فایل بە دوو ناو، یه کیان وەسفەو دەتوانی بە فۆنتی کوردی بی
توانای هەنگرتنی داتای زۆر زیاترە	توانای هەنگرتنی داتای کەمترە
دەتوانی کار له گەل داتای 3D بکات	ناتوانی کار له گەل داتای 3D بکات
له کاتی کارکردن و دروستکردنی نەخشەکاندا، پرۆگرامە کە بە شێوهی (Auto) پێوانی ئەندازەیی وەک رۆبەرۆ درپژی دروست دەکا	له کاتی کارکردن و دروستکردنی نەخشەکاندا، پرۆگرامە کە بە شێوهی (Auto) پێوانی ئەندازەیی وەک رۆبەرۆ درپژی دروست ناکا
نوێترەو ئالۆزترە	کوێترەو سادەو ساکارە
قەبارە کەمتر داگیر دەکا بە تاییبەتی له (File Geodatabase)	قەبارە زۆر داگیر دەکا
ئەو کێشەیهی نیه	ناونیشانی column (واتە ناونیشانی فیڵدەکانی خشته) له 10 پیت زیاتر وەرناگری.
کێشە بەتال له نیوان وشەکان نیه	جیگی بەتال له نیوان وشەکان له (سفر) پر دەکاتەوه

(Select By Location) و (Select By Attributes)

Select By Location	Select By Attributes
داتای شوئینی دیاری ده کات	داتای وهسفی دیاری ده کات
ده توانریت له سهر لایه رنیک زیتر کاربکات	تهنها له سهر یهک لایه کار ده کات
له سهر بنچینه ی په یوهندی شوئینی داتاگان دیاری ده کات	له سهر بنچینه ی ماتماتیکی داتاگان دیاری ده کات

ئامرازی (Clip) و (Erase)

Erase	Clip
له گروپی ئامرازه کانی Overlay	له گروپی ئامرازه کانی Extract
بۆ سرینه وهی نه خشه یان به شیکی نه خشه به کاردیت	بۆ برینی نه خشه یان به شیکی نه خشه به کاردیت
له سهر ههر سی جوری داتای فیکتهر (خال، هیل، رووبهر) کارده کات	له سهر ههر سی جوری داتای فیکتهر (خال، هیل، رووبهر) کارده کات

ئامرازی (Update) و (Identity)

Identity	Update
له گروپی ئامرازه کانی Overlay	له گروپی ئامرازه کانی Overlay
به هوی ئه و ئامرازه به شیکی نه خشه ده بیته ناسنامه ی نه خشه یه کی ترو داتاگان ده چیتته سهر به شه نوئپوووه که.	به هوی ئه و ئامرازه نه خشه یان به شیکی نه خشه ده که ویتته سهر نه خشه یهک یان به شیکی نه خشه یه کی تر.
نه خشه ی به کارهاتوو بۆ (Identity) پئی ده ووتریت (Identity Feature)	نه خشه ی به کارهاتوو بۆ (Update) پئی ده ووتریت (Update Feature)

وهلامی ئه مانه ی خواره وه بده وه

- 1- گرنگترین ئه و پرسیارانه بنووسه که شیکردنه وه ی شوئینی وهلامی ده داته وه.
  - دیارده ی لیکۆلینه وه که وتۆته کوی ؟
  - له کۆی کۆبووه ته وه ؟
  - دابه شبوونه که ی ریکه ریان ههرمه که یه ؟
  - ئایا په یوهندی نیوان ئه و دیارده یه و دیارده کانی تر چیه که له و ده چن یان جیاوازن ؟
  - وهلامی پرسیار ی تایبه ت به قه باره و شیوه و درئیزی دیارده که.
  - پرسیارکردن ده رباره ی هه لباردنی باشتترین شوئین بۆ دیارده که.
  - یان کورترین ریگا بۆ گه یشتن به خالیکی دیاریکراو .

2- ئامرازی (Select By Attributes) به چوار جۆر (Method) کاری دیاریکردن ئەنجام دەدات، بیانژمپرهو به کورتی باسیان بکه.

- Create a new selection: بۆ دیاریکردنیکی نوێ.

- Add to current selection: بۆ زیاد کردنی دیاریکردنیکی تر، بۆ سەر دیاریکردنیک که کراوه. به هۆی ئەو ریگهیه دهتوانین له لایه رێک زیاتر کاری دیاریکردن ئەنجام بدهین.

- Remove from current selection: بۆ لابردنی دیاریکردن شوئینیکه له لایه رێک که هه مووی دیاریکراپی.

- Select from current selection: به پێچهوانه ی جۆره که ی پیشووه، ئەگەر لایه رێک دیاریکراوو به هۆی ئەو ریگهیه هه موو دیاریکردنه کان لاده برتین ته نها ئەو به شه ده مینیتته وه که دیاری کراوه.

3- هه ر فایلێکی فیکته ری جۆری (Shape File) له چه ند فایلێکی لاه کی پیکدی ، بیانژمپرهو هه ر یه که شیان تاییه تن به چی؟

- .shp . ئەو فایلێکی که شپوهی جوگرافیه که خه زن ده کا (گرافیک)

- .shx . ئەو فایلێکی که پیکهاته ی ئەندازه یی خه زن ده کا (X ، Y)

- .dbf . ئەو فایلێکی که زانیاری وه سفی (Attribute) خه زن ده کا

- .prj . ئەو فایلێکی که سیسته می تان و پۆ خه زن ده کا